

SPIS TREŚCI

część I

METODY BADAŃ I PODSTAWY INTERPRETACJI WYNIKÓW

1. Interpretacja obrazu dwukontrastowego przewodu pokarmowego – Stanisław Leszczyński	2
Zawiesina barytowa	2
Badanie promieniem pionowym	2
Elementy wypukłe	2
Elementy zagłębione	3
Badanie promieniem poziomym	3
2. Zdjęcie przeglądowe jamy brzusznej – Małgorzata Marzec	8
Ogólne informacje i anatomia radiologiczna	8
Anatomia radiologiczna	8
Zwapnienia w jamie brzusznej	9
Zwapnienia w ścianach naczyń	9
Złogi wapienne	9
Zwapnienia w ścianach torbieli	9
Zwapnienia w guzach litych	10
Inne zwapnienia	10
Ciało obce w jamie brzusznej	12
Wolne powietrze w jamie otrzewnej	13
Rozpoznanie odmy otrzewnej	13
Odma otrzewnowa rzekoma	14
Nieprawidłowo położony gaz w strukturach wewnątrzotrzewnowych	15
Gaz w przestrzeni zaotrzewnowej	15
Nieprawidłowy rozkład gazu w jelitach	16
Poszerzenie pętli jelitowych	16
Niedrożność mechaniczna	16
Niedrożność porażenna	16
Niedrożność w przebiegu kamicy pęcherzyka żółciowego	16
Pętla wartownicza	16
Okreźnica olbrzymia	16
Skręt okreźnicy esowatej	16
Skręt kątnicy	17
Odma śródścienna jelit	17
Płyn w jamie brzusznej	18
Ropień w jamie brzusznej	18
3. Ultrasonografia – Michał Elwertowski	19
4. Tomografia komputerowa – Joanna Pilch-Kowalczyk	23
Ogólne wskazania i metodyka badań	23
Najczęściej stosowane programy rekonstrukcji obrazów	24
Zalety i ograniczenia metody	24
5. Rezonans magnetyczny – Magdalena Machnikowska-Sokołowska	25
Diagnostyka wątroby	26
Diagnostyka trzustki	28
Diagnostyka śledziony	30
Diagnostyka przewodu pokarmowego	30
Diagnostyka górnego odcinka przewodu pokarmowego	31
Diagnostyka jelita cienkiego	32
Diagnostyka jelita grubego	32
Diagnostyka odbytnicy	33
6. Badania radioizotopowe – Stanisław Nowak, Krystian Rudzki	34
Przygotowanie chorego do badań scyntygraficznych	36
7. Środki cieniujące – Joanna Pilch-Kowalczyk	37
Ogólne informacje	37
Osmolalność	37
Hydrofilność i lipofilność	37
Lepkość	37
Chemotoksyczność	38
Farmakodynamika	38
Działanie na krew	38
Działanie na serce i układ krążenia	38
Działanie na ośrodkowy układ nerwowy	39
Reakcje immunologiczne	39
Działanie nefrotoksyczne	39
Działanie na gruczoł tarczowy	40
Działanie na inne narządy	40
Wskazania i interakcje	40
Wskazania do stosowania niejonowych środków cieniujących	40
Najważniejsze interakcje	40

część II

SZCZEGÓŁOWA
DIAGNOSTYKA CHORÓB
UKŁADU TRAWIENNEGO

Choroby gardła

8. Anatomia radiologiczna i metody obrazowania gardła – Ewa Kluczevska	45
Anatomia radiologiczna	45
Podział gardła	45
Metody obrazowania	46
Konwencjonalne zdjęcie rentgenowskie	46
Tomografia komputerowa	46
Rezonans magnetyczny	47
9. Przestrzeń przygardłowa – Ewa Kluczevska	49
Anatomia radiologiczna	49
Obrazowanie przestrzeni przygardłowej	49
Guzy przestrzeni przygardłowej	49
10. Wady wrodzone gardła – Ewa Kluczevska	51
Zarośnięcie noszdry tylnych	51
Wady wrodzone części nosowej gardła	51
Wady wrodzone części ustnej gardła	52
Wady wrodzone części krtaniowej gardła	52
11. Choroby narządów nabłonkowo-chłonnych pierścienia Waldeyera – Ewa Kluczevska	54
Ropień okołomigdałkowy	54
Przerost chłonny	54
Chłoniak	54
12. Łagodne nowotwory gardła – Ewa Kluczevska	57
Młodzieńczy naczyniowłókniak gardła	57
13. Złośliwe nowotwory gardła – Ewa Kluczevska	60
Rak kolczystokomórkowy gardła	61
Rak limfoepitelialny i gruczolakorak torbielowaty gardła	62
Rak płaskonabłonkowy fałdu nalewkowo-nagłośniowego	62
14. Ocena radiologiczna zaburzeń czynności ruchowej gardła – Ewa Kluczevska	65

Choroby przełyku

15. Anatomia radiologiczna i metody obrazowania przełyku – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk, Andrzej Smereczyński, Stanisław Nowak, Krystian Rudzki	67
Anatomia radiologiczna	67
Segmenty przełyku i ich stosunki z otoczeniem	67
Metody obrazowania	75
Rentgenowskie badanie kontrastowe	75

Tomografia komputerowa	78
Ultrasonografia	78
Scyntygrafia	78
16. Kurcz przełyku – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	81
Kurcz górnego zwieracza przełyku	81
Kurcz miejscowy przełyku	82
Skurcze odcinkowe przełyku	82
Kurcz całego przełyku	82
17. Zaburzenia czynności ruchowej przełyku – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	84
Hipotonia przełyku	84
Przełyk starczy	84
Zaburzenia w przebiegu cukrzycy	84
18. Achalazja przełyku – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	85
19. Twardzina przełyku – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	88
20. Zapalenie błony śluzowej przełyku na tle refluku – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk, Stanisław Nowak, Krystian Rudzki	90
21. Przełyk Barretta – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	94
22. Kandydoza przełyku – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	96
23. Przerost glikogenowy przełyku – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	98
24. Wirusowe zapalenie przełyku – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	99
Zapalenie przełyku wywołane wirusem opryszczki	99
Zapalenie przełyku wywołane wirusem cytomegalii	99
25. Polekowe zapalenie przełyku – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	101
26. Uszkodzenia przełyku – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	102
Oparzenie przełyku	102
Popromienne zapalenie przełyku	102
27. Przepuklina rozworu przełykowego przepony – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	104
28. Uchyłki przełyku – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	108
Uchyłek Zenkera	108
Uchyłki śródpiersiowe	109
Uchyłki nadprzeponowe	110
Uchyłki rzekome wewnątrzścienne	110
29. Błony okrężne przełyku – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	113
30. Łagodne nowotwory przełyku – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	114
Mięśniak gładkokomórkowy	114
31. Rak przełyku – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk, Stanisław Nowak, Krystian Rudzki	115
Rak płaskonabłonkowy	115

Rak gruczołowy	116	45. Łagodne nowotwory żołądka – Stanisław Leszczyński, Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz, Joanna Pilch-Kowalczyk	187
32. Urazy przełyku – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	124	Polipy żołądka	187
Zespół Boerhaaveny	124	Mięśniak gładkokomórkowy żołądka	189
33. Ucisk przełyku przez naczynia – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	125	46. Rak żołądka – Stanisław Leszczyński, Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz, Stanisław Nowak, Krystian Rudzki	193
34. Żylaki przełyku – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	127	47. Ektopowa tkanka trzustki – Stanisław Leszczyński, Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz ..	203
35. Przełyk operowany – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	129	48. Chłoniaki żołądka – Stanisław Leszczyński, Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz, Joanna Pilch-Kowalczyk	204
Choroby jamy otrzewnej i krezki		49. Przerzuty do żołądka – Stanisław Leszczyński, Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz	208
36. Anatomia jamy otrzewnej – Andrzej Cieszanowski, Piotr Palczewski, Paweł Szaro	133	50. Żołądek operowany – Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz	210
Embriologia	133	Choroby dwunastnicy	
Topografia otrzewnej po zakończeniu rozwoju ..	133	51. Anatomia radiologiczna i metody obrazowania dwunastnicy – Ludwik Smajkiewicz, Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz	214
Obszar nadokreśniczy	133	Anatomia radiologiczna	214
Obszar podokreśniczy	136	Prawidłowy obraz błony śluzowej	214
Wieżadła i doły na przedniej ścianie jamy brzusznej	137	Budowa ściany	215
Otrzewna w jamie miednicy	137	Czynności ruchowe	215
Przestrzenie miednicy	138	Stosunek do narządów sąsiednich	215
37. Wodobrzusze – Piotr Palczewski, Andrzej Cieszanowski	141	Metody obrazowania	217
38. Ropień jamy otrzewnej – Piotr Palczewski, Andrzej Cieszanowski	145	Rentgenowskie badanie kontrastowe	217
39. Zapalenie otrzewnej i krezki – Piotr Palczewski, Andrzej Cieszanowski	148	Tomografia komputerowa	217
40. Stwardniające zapalenie krezki – Piotr Palczewski, Andrzej Cieszanowski	150	Wirtualna duodenoskopia	217
41. Przerzuty do jamy otrzewnej – Piotr Palczewski, Andrzej Cieszanowski	154	Ultrasonografia	218
42. Pierwotne nowotwory jamy otrzewnej i krezki – Piotr Palczewski, Andrzej Cieszanowski	158	Badanie radiologiczne a endoskopia i ultrasonografia endoskopowa	218
Choroby żołądka		Endoskopia	218
43. Anatomia radiologiczna i metody obrazowania żołądka – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk, Andrzej Smereczyński	162	Ultrasonografia endoskopowa	218
Anatomia radiologiczna	162	Ogólna symptomatologia zmian	219
Metody obrazowania	164	52. Dwunastnica olbrzymia – Ludwik Smajkiewicz, Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz	220
Rentgenowskie badanie dwukontrastowe ..	164	53. Nieprawidłowości rozwojowe dwunastnicy – Ludwik Smajkiewicz, Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz	222
Ultrasonografia	164	Zarośnięcie i zwichnięcie światła dwunastnicy ..	222
Tomografia komputerowa	164	Wrodzona dwunastnica olbrzymia	222
PET i PET-TK	165	Dwunastnica nadmiernie ruchoma	222
Pola żołądkowe	167	Dwunastnica wydłużona	223
44. Zmiany błony śluzowej żołądka – Stanisław Leszczyński	169	Reduplikacja dwunastnicy	223
Nadżerki	169	Niedokonany obrót	223
Wrzód trawienny	171	Uchyłki dwunastnicy	223
Uchyłki	178	54. Zmiany błony śluzowej dwunastnicy – Ludwik Smajkiewicz, Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz	224
Gastropatia przerostowa	181	Nadżerki	224
Żylaki	185	Wyniosłości guzkowe	224
		Pogrubienie fałdów	224

55. Wrzód dwunastnicy – <i>Ludwik Smajkiewicz, Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz</i>	225
Wrzód pozaopuszkowy dwunastnicy	228
Powikłania wrzodu dwunastnicy	231
56. Choroba Leśniowskiego–Crohna dwunastnicy – <i>Ludwik Smajkiewicz, Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz</i>	233
57. Nowotwory dwunastnicy – <i>Ludwik Smajkiewicz, Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz</i>	234
58. Łagodne nowotwory dwunastnicy – <i>Ludwik Smajkiewicz, Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz</i> ..	237
Gruźlak	237
Tłuszczaki	238
Mięśniaki gładkokomórkowe	238
59. Złośliwe nowotwory dwunastnicy – <i>Ludwik Smajkiewicz, Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz</i> ..	241
Gruźlakorak	241
Rakowiak	242
Chłoniak	243
Nowotwory wywodzące się z podścieliska (GIST)	243
Przerzuty do dwunastnicy	245
60. Nienowotworowe polipy dwunastnicy – <i>Ludwik Smajkiewicz, Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz</i>	248
61. Wyniosła brodawka Vatera – <i>Ludwik Smajkiewicz, Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz</i>	250
Gruźlak i rak bańki Vatera	251
Rak okołobańkowy	252
Brodawczaki śródprzewodowe	252
62. Uchylki dwunastnicy – <i>Ludwik Smajkiewicz, Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz</i>	254
63. Urazy dwunastnicy – <i>Ludwik Smajkiewicz, Andrzej Drop, Grzegorz Staśkiewicz</i>	256

Choroby jelita cienkiego

64. Anatomia radiologiczna i metody obrazowania jelita cienkiego – <i>Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk, Andrzej Smereczyński, Tomasz Marek</i>	260
Anatomia radiologiczna	260
Metody obrazowania	260
Rentgenowskie badanie dwukontrastowe ...	260
Ultrasonografia	261
Tomografia komputerowa	261
Rezonans magnetyczny	262
Endoskopia kapsułkowa	263
Inne metody badania	264
65. Obrzęk jelita cienkiego – <i>Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk</i>	267
66. Choroba Whipple’a – <i>Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk</i>	268
67. Uchylek Meckla – <i>Joanna Pilch-Kowalczyk, Stanisław Nowak, Krystian Rudzki</i>	269

68. Choroba Leśniowskiego–Crohna jelita cienkiego – <i>Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk, Stanisław Nowak, Krystian Rudzki</i>	273
69. Lamblioza jelita cienkiego – <i>Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk</i>	283
70. Łagodne nowotwory jelita cienkiego – <i>Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk</i>	284
71. Złośliwe nowotwory jelita cienkiego – <i>Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk</i>	289
72. Niedrożność jelita cienkiego – <i>Joanna Pilch-Kowalczyk</i>	298
73. Lewostronne położenie jelita cienkiego – <i>Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk</i> ...	306
74. Zespół złego wchłaniania – <i>Tomasz Lebda-Wyborny</i>	307

Choroby wyrostka robaczkowego

75. Anatomia radiologiczna i metody obrazowania wyrostka robaczkowego – <i>Małgorzata Burzyńska-Makuch</i>	315
Anatomia radiologiczna	315
Metody obrazowania	315
Badanie rentgenowskie	315
Ultrasonografia	315
Tomografia komputerowa	315
Rezonans magnetyczny	316
76. Ostre zapalenie wyrostka robaczkowego – <i>Małgorzata Burzyńska-Makuch</i>	317
77. Torbiel śluzowa wyrostka robaczkowego – <i>Małgorzata Burzyńska-Makuch</i>	323
78. Zmiany nowotworowe wyrostka robaczkowego – <i>Małgorzata Burzyńska-Makuch</i>	326

Choroby jelita grubego

79. Anatomia radiologiczna i metody obrazowania jelita grubego – <i>Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk, Andrzej Smereczyński</i> ...	329
Anatomia radiologiczna	329
Metody obrazowania	330
Rentgenowskie badanie dwukontrastowe ...	330
Ultrasonografia	330
Tomografia komputerowa	331
Kolonografia TK	331
Kolonografia MR	331
80. Wrzodzące zapalenie jelita grubego – <i>Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk, Stanisław Nowak, Krystian Rudzki</i>	335
81. Choroba Leśniowskiego–Crohna jelita grubego – <i>Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk</i> ...	343
82. Gruźlica okrężnicy – <i>Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk</i>	349
83. Pełzakowica jelita grubego – <i>Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk</i>	351

84. Niedokrwienne zapalenie okrężnicy – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	352	101. Niedrożność jelit – Bogdan Pruszyński, Ryszard Pacho	434
85. Diversion colitis – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	356	Mechaniczna niedrożność jelita cienkiego bez niedokrwienia	434
86. Uchyłki jelita grubego – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	358	Żółciowa niedrożność jelit	437
87. Polipy jelita grubego – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	367	Mechaniczna niedrożność jelita grubego bez ucisnienia naczyń	437
Rodzinną polipowatość gruczolakowatą	372	Czynnościowa niedrożność jelit	439
Polipowatość młodzieńcza	373	102. Wgłobienie jelita – Bogdan Pruszyński, Ryszard Pacho	441
Zespoły polipowatości	373	103. Ostre niedokrwienie jelit – Bogdan Pruszyński, Ryszard Pacho	445
Zespół Gardnera	373	Ostre niedokrwienie jelit pochodzenia mechanicznego	445
Zespół Peutza–Jeghersa	373	Ostre niedokrwienie jelit pochodzenia naczyniowego	447
Zespół Cronkhite’a–Canady	373	104. Ropnie jamy brzusznej – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk, Rafał Ubysz	451
88. Tłuszczak jelita grubego – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	376	Choroby pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych	
89. Rakowiak jelita grubego – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	377	105. Anatomia radiologiczna i metody obrazowania pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych – Zbigniew Serafin, Władysław Lasek, Stanisław Nowak, Krystian Rudzki	459
90. Rak okrężnicy – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk, Stanisław Nowak, Krystian Rudzki	379	Anatomia radiologiczna	459
91. Rak odbytnicy – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	390	Metody obrazowania	460
92. Endometrioza jelita grubego – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	393	106. Kamica pęcherzyka żółciowego – Zbigniew Serafin, Władysław Lasek	468
Choroby jelita cienkiego i jelita grubego		107. Ostre zapalenie pęcherzyka żółciowego – Zbigniew Serafin, Władysław Lasek, Stanisław Nowak, Krystian Rudzki	472
93. Rzekomobloniaste zapalenie jelit – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	397	108. Kamica dróg żółciowych – Zbigniew Serafin, Władysław Lasek	477
94. Niedokrwienie jelit – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	402	109. Wstupujące zapalenie dróg żółciowych – Zbigniew Serafin, Władysław Lasek	481
95. Krwawienie z dolnego odcinka przewodu pokarmowego – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	409	110. Rak i inne nowotwory pęcherzyka żółciowego – Joanna Pilch-Kowalczyk	485
96. Odma jelitowa – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	414	111. Endoskopowa cholangiopankreatografia wsteczna – Ewa Nowakowska-Duńska	491
97. Popromienne zapalenie jelit – Stanisław Leszczyński, Joanna Pilch-Kowalczyk	417	Technika ECPW	491
98. Zmiany pooperacyjne jelit – Joanna Pilch-Kowalczyk	420	Przygotowanie chorego	494
„Ostry brzuch” pochodzenia nietraumatycznego		Środki cieniujące	494
99. Ogólne informacje i metody obrazowania – Bogdan Pruszyński, Ryszard Pacho	428	Wskazania do ECPW	495
Ogólne informacje	428	Diagnostyczna ECPW	495
Metody obrazowania	429	Terapeutyczna ECPW	495
Zdjęcia przeglądowe jamy brzusznej i klatki piersiowej	429	Przeciwwskazania do ECPW	496
Ultrasonografia	429	Powikłania ECPW	497
Wielorzędowa tomografia komputerowa	429	Czynniki ryzyka powikłań	497
Rezonans magnetyczny	430	Zapobieganie powikłaniom	497
100. Perforacja ściany przewodu pokarmowego – Bogdan Pruszyński, Ryszard Pacho	431	Zastosowanie ECPW	500
		Badanie prawidłowych dróg żółciowych	500
		Diagnostyka kamicy przewodowej	500
		Diagnostyka zwężenia dróg żółciowych	501
		Badanie prawidłowych dróg trzustkowych	501

Diagnostyka przewlekłego zapalenia trzustki	501	128. Przerzuty do wątroby – <i>Andrzej Cieszanowski</i> ...	580
112. Zmiany pooperacyjne dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego oraz ich prawidłowy obraz radiologiczny – <i>Katarzyna Kuśnierz</i>	503	129. Rak wątrobowokomórkowy – <i>Andrzej Cieszanowski, Stanisław Nowak, Krystian Rudzki</i>	588
Usunięcie pęcherzyka żółciowego – obraz prawidłowy	503	130. Postać włóknisto-błazkowa raka wątrobowokomórkowego – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	598
Drenaże drogi żółciowej – obraz prawidłowy	503	131. Rak z komórek nabłonka dróg żółciowych – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	601
Zespoleń drogi żółciowej metodą „koniec do końca” – obraz prawidłowy	507	132. Mięsak naczyniopochodny wątroby – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	608
Zspoleń drogi żółciowej z przewodem pokarmowym – obraz prawidłowy	507	133. Torbielakogruczolakorak wątroby – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	611
Usunięcie pęcherzyka żółciowego – powikłania ..	511	134. Śródbłonniak krwionośny nabłonkowy wątroby – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	615
Drenaże drogi żółciowej – powikłania	513	135. Wątrobiak – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	620
Zspoleń drogi żółciowej metodą „koniec do końca” – powikłania	514	136. Chłoniak wątroby – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	623
Zspoleń drogi żółciowej z przewodem pokarmowym – powikłania	514	137. Ropień wątroby – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	626
113. Zmiany pourazowe dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego – <i>Katarzyna Kuśnierz</i>	516	138. Torbiel białowcowa wątroby – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	630
Uszkodzenia jatrogenne	516	139. Nadciśnienie wrotne – <i>Joanna Pilch-Kowalczyk, Stanisław Nowak, Krystian Rudzki</i>	635
Rozpoznanie uszkodzeń jatrogennych	516	140. Przeszczepienie wątroby – <i>Robert Król, Anna Kwaśniewska</i>	645
Klasyfikacja uszkodzeń dróg żółciowych	517	Wskazania do przeszczepienia wątroby i ocena biorcy przed operacją	645
Zabiegi naprawcze	517	Choroby prowadzące do niewydolności wątroby i pozostałe wskazania do przeszczepienia wątroby	646
Uszkodzenia wypadkowe	519	Badania obrazowe przed zabiegiem przeszczepienia wątroby	647
Choroby wątroby		Monitorowanie obrazowe biorców po przeszczepieniu wątroby	648
114. Anatomia radiologiczna i metody obrazowania wątroby – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	522	Okres okołoooperacyjny	648
Anatomia radiologiczna	522	Okres odległy	648
Budowa segmentowa wątroby	522	Radiologia interwencyjna u biorców wątroby ...	649
Metody obrazowania	524	Połączenie wrotno-systemowe	649
Tomografia komputerowa	524	Zabiegi u biorców z rakiem wątrobowokomórkowym	649
Rezonans magnetyczny	525	Powikłania naczyniowe	649
115. Stłuszczenie wątroby – <i>Andrzej Cieszanowski</i> ...	530	Choroby trzustki	
116. Marskość wątroby – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	533	141. Anatomia radiologiczna i metody obrazowania trzustki – <i>Joanna Pilch-Kowalczyk</i>	653
117. Hemochromatoza i syderozy wtórne – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	537	Anatomia radiologiczna	653
118. Naczyniak jamisty wątroby – <i>Andrzej Cieszanowski, Stanisław Nowak, Krystian Rudzki</i>	540	Metody obrazowania	654
119. Ogniskowy przerost guzkowy wątroby – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	547	Rentgenowskie zdjęcie przeglądowe jamy brzusznej	654
120. Gruczolak wątroby – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	552	Ultrasonografia	654
121. Torbiel wątroby – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	557	Tomografia komputerowa	654
122. Ogniskowe stłuszczenie wątroby – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	561	Endoskopowa cholangiopankreatografia wsteczna	655
123. Guzy wątroby zawierające tkankę tłuszczową – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	565	Rezonans magnetyczny	655
124. Torbielakogruczolak wątroby z przewodów żółciowych – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	568	Cholangiopankreatografia MR	655
125. Odpryskowiec dróg żółciowych – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	572	Kontrastowe badania przewodu pokarmowego	656
126. Plamica wątrobowa – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	575	Arteriografia	656
127. Guzkowy przerost regeneracyjny wątroby – <i>Andrzej Cieszanowski</i>	577		

Scyntygrafia	656	Naczyniakomięsak śledziony	752
PET-TK	656	Naczyniak krwionośny śledziony	753
142. Angiografia trzustki – <i>Mirosław L. Nowicki</i>	657	Naczyniak chłonny śledziony	754
Unaczynienie trzustki	657	Odpryskowiec śledziony	755
Tętnice	657	Naczyniak brzeżnokomórkowy śledziony	755
Żyły	658	154. Zawał śledziony – <i>Małgorzata</i>	
Badanie unaczynienia trzustki	658	<i>Burzyńska-Makuch</i>	757
143. Ostre zapalenie trzustki –		Skorowidz	761
<i>Joanna Pilch-Kowalczyk, Mariusz I. Furmanek,</i>			
<i>Ewa Nowakowska-Dułała</i>	660		
144. Przewlekłe zapalenie trzustki –			
<i>Joanna Pilch-Kowalczyk, Mariusz I. Furmanek,</i>			
<i>Ewa Nowakowska-Dułała</i>	679		
145. Nowotwory trzustki – <i>Joanna Pilch-Kowalczyk,</i>			
<i>Stanisław Nowak, Krystian Rudzki</i>	693		
146. Urazy i zmiany pooperacyjne trzustki –			
<i>Joanna Pilch-Kowalczyk</i>	710		
147. Przeszczepienie trzustki – <i>Piotr Palczewski,</i>			
<i>Laretta Grabowska-Derlatka</i>	718		
Choroby śledziony			
148. Anatomia radiologiczna i metody obrazowania			
śledziony – <i>Małgorzata Burzyńska-Makuch</i>	726		
Anatomia radiologiczna	726		
Metody obrazowania	726		
Rentgenowskie zdjęcie przeglądowe jamy			
brzuszej	726		
Ultrasonografia	726		
Tomografia komputerowa	727		
Rezonans magnetyczny	727		
Angiografia	728		
Badania radioizotopowe	728		
Pozytonowa tomografia emisyjna			
(PET, PET-TK)	728		
149. Terminologia i diagnostyka różnicowa zmian			
patologicznych w śledzionie – <i>Małgorzata</i>			
<i>Burzyńska-Makuch</i>	731		
150. Wady i odmiany rozwojowe śledziony –			
<i>Małgorzata Burzyńska-Makuch</i>	732		
Śledziona płatowata	732		
Śledziona dodatkowa	733		
Polisplenia	735		
Asplenia	736		
Śledziona wędrująca	736		
Fuzja śledzionowo-gonadalna	737		
151. Torbiele śledziony – <i>Małgorzata</i>			
<i>Burzyńska-Makuch</i>	738		
Torbiele prawdziwe i rzekome śledziony	739		
Torbiele bąblowcowe śledziony	741		
152. Ropnie i zmiany infekcyjne śledziony –			
<i>Małgorzata Burzyńska-Makuch</i>	744		
153. Zmiany nowotworowe śledziony –			
<i>Małgorzata Burzyńska-Makuch</i>	748		
Chłoniak śledziony	748		
Przerzuty do śledziony	752		